

Oboljenje Nokata

Napisao Prof. dr Bogdan Zrnić, spec. dermatovenerolog
ponedeljak, 01 oktobar 2012 01:00

Nokti su i ogledalo opšteg zdravstvenog stanja čovjeka. Njihova glavna uloga je da štite vrhove prstiju od povrede. Nokat je 1.000 puta propusniji za vodu od kože i 100 puta više gubi vodu nego koža.

Na rukama nokti rastu brže nego na nogama, mjesečno rastu 3-4 mm, ali brzina noktiju opada u starosti. Nokti rastu brže ljeti nego zimi, više rastu u trudnoći i na dominantnoj ruci.

PODJELA POREMEĆAJA NOKTA

- Promjene ploče nokta,
- Kongenitalni poremećaji noktiju,
- Dermatoze sa manifestacijama na noktima,
- Promjene na noktima kod drugih oboljenja,
- Stečena oštećenja noktiju,

Oboljenje Nokata

Napisao Prof. dr Bogdan Zrnić, spec. dermatovenerolog
ponedeljak, 01 oktobar 2012 01:00

- Subungvalni i periungvalni tumori.

PROMJENE PLOČE NOKTA

Promjene oblika nokta

- Anonychia odsustvo nokta djelimično ili potpuno.
- Onichotrophia smanjenje veličina i debljine nokatne ploče.
- Hipertrophia zadebljanje nokatne ploče praćeno promjenom boje i konzistencije noktne ploče. To zadebljanje može dovesti do tvrde nokatne ploče (hiperplazija subungvalnog tkiva) ili meke (psorijaza, onihomikoza, hronični ekcem).
- Pachionychia zadebljanje nokatne ploče sa iregularnom površinom. Ukoliko dođe do jakog zadebljanje nastaje tvrd i deformisan nokat u obliku kandže - onychogryphosis.
- Baticasti prsti, Hipokratovi prsti, predstavljaju konveksna deformitet vrhova prstiju. Poremećaj može biti urođeni i stećeni (kod respiratornih oboljenja).
- Koilonychia, kašikasti nokti, karakteriše se konkavnim distrofičnim promjenama nokatne ploče. Može biti fiziološka (kod djece na palcu zbog sisanja), urođene i stećene (dermatološka, endokrinološka, kardiovaskularna oboljenja).

Promjene sa manifestacijama na površini nokta

- Longitudinalna izbrazdanost uzdužne paralelne brazde na površini nokatne ploče. Može biti fiziološka (kod strijih osoba) ili stečena u okviru nekih bolesti (lichen planus, reumatoidni artritis, Darierova bolest).

- Poprečna izbrazdanost, Beauove linije, vide se kao poprečni paralelni žlijebovi na cijeloj ili samo na jednom dijelu nokatne ploče. Često se javlja u sklopu nekih nutritivnih deficijencija posebno kod djece, kod hroničnih dismenoreja).

- Onychia punctata, tačkaste udubine nastaju zbog oštećenja proksimalnog dijela nokatnog matrixa. Mogu biti plitke (vide se kod alopecije areate, ekcema, profesionalnog oštećenja nokta) i duboke (kod psorijaze).

- Trachyonychia, hrapavi nokti. Predstavlja distrofične promjene nokata u vidu hrapave površine, trošnosti slobodnih ivica i promjene boje nokatne ploče. Poseban entitet je trahionihija svih dvadeset prstiju „twenty nails dystrophy” koju možemo vidjeti kod lichen planusa, alpecije areate i psorijaze.

- Onychochysis predstavlja lamelarno cijepanje nokatne ploče i najčešće se viđa kod upotrebe različitih kozmetičkih sredstava, deterdženata i rastvarača lakova za nokte.

Promjene sa razdvajanjem nokatne ploče i susjednih mekih tkiva

- Pterigium unguis manifestuje se kao zadebljene proximalnog nokatnog nabora (dorzalni pterigijum) ili kao distalno proširenje hiponihijuma (ventralni pterigijum).

- Onychomadesis predstavlja spontano odvajanje noktne ploče od nokatnog ležišta i često je viđamo kod buloznih dermatoza, reakcije na lijekove, akutne paronihije, intenzivne radioterapije.

Oboljenje Nokata

Napisao Prof. dr Bogdan Zrnić, spec. dermatovenerolog
ponedeljak, 01 oktobar 2012 01:00

- Hyperkeratosis subungualis javlja se kao kongenitalna (hiperplazija nokatnog ležišta) ili stečena u sklopu nekih bolesti (psorijaza, pityriasis rubra pilaris, hronični ekcem, gljivične infekcije nokta).

- Onycholysis predstavlja odvajanje distalnog kraja i lateralnih dijelova nokatne ploče od nokatnog ležišta i najčešće je vidamo kod onihomikoze i ponovljenih povreda.

Promjene u čvrstini nokta

- Tvrdi nokti vide se kod kongenitalne pahionihije.

- Meki nokti to su nokti koji su tanji nego normalno, savitljivi i lako pucaju. Često se viđaju kod hroničnog artritisa, kaheksije, miksedema.

- Trošni nokti lako lomljivi nokti, viđaju se kod onihomikoze i psorijaze, a često i kod žena prilikom češćeg korištenja laka za nokte.

Promjene boje nokta

Boja nokta određena je sadržajem i vrstom pigmenta u noktu, osobinom tkiva ispod nokta, intravaskularnim činiocima te transparentnošću nokatne ploče.

Promjene boje noktne ploče i subungvalnog tkiva označava se kao dyschromia ili chromonychia. Uzroci dishromije mogu biti različiti:

- lijekovi (lokalna i sistemska primjena: psoralen, antireumatici, hemoterapeutici),

Oboljenje Nokata

Napisao Prof. dr Bogdan Zrnić, spec. dermatovenerolog
ponedeljak, 01 oktobar 2012 01:00

- dermatološka oboljenja (gljivična i bakterijska oboljenja, naevus pigmentosus, melanoma malignum acrolentiginosum, acantosis nigricans, alopecia areata, lichen planus, erythema multiforme),
- sistemske infekcije (akutne infekcije, malarija, sifilis, pneumonija itd),
- neinfektivne bolesti (kardiovaskularne, hematološke, gastrointestinalne, renalne),
- kongenitalne i hereditarne bolesti,
- spoljašnji uzroci (trauma, zračenje, kozmetska sredstva, hemikalije, pušenje).

Promjene boje nokta mogu se javiti u nekoliko oblika.

- Melanonychia je zelenkasto smeđa prebojenost nokta koja je posljedica povećane aktivnosti melanocita u matriksu i noktanom ležištu. Može biti fiziološka (tzv longitudinalna melanonihija koja se javlja u starosti) i patološka (kod atipične melanocitne hiperplazije i malignog melanoma). Kod oboljenja kao što su lentigo simplex, melanocitna hiperplazija i melanocitni nevus može se javiti kao benigna promjena.

- Leuconychia ili bijeli nokti je jedan od najčešćih oblika promijenjene boje nokta. Nastaje kao posljedica primarnog poremećaja u keratinizaciji matrixa ili sekundarno kao posljedica oboljenja nokta (onihomikoza). Prema mjestu poremećaja leukonihije se dijeli na:

Pravu leukonihiju (poremećaj u matrixu nokta i u strukturi keratinskih vlakana). Nokat je bijel i neproziran zbog disfrakcije svjetlosti u parakeratotičnim ćelijama. Može se javiti kao punktiformna, transvezalna, longitudinalna i distalna forma.

Oboljenje Nokata

Napisao Prof. dr Bogdan Zrnić, spec. dermatovenerolog
ponedeljak, 01 oktobar 2012 01:00

Oboljenje nokata (onihiomikoza) je najčešća bolest noktiju, koja se manifestuje kao promena boje, debljine i strukture noktiju. Najčešće se razvija na prstima, ali može zahvatiti i nokte na nogama. Uzrok bolesti su gljivice, koje mogu biti prisutne na noktima dugo vremena bez ikakvih simptoma. Simptomi bolesti su promena boje noktiju (često žuto-bijela), zadebljanje, lomljenje i stvaranje rupa u noktima. U teškim slučajevima može doći do potpunog otpadanja nokta. Oboljenje nokata može biti uzrokovano različitim vrstama gljivica, a najčešće se razvija kod osoba sa slabim imunosistemom, kod kojih je otpornost na infekcije smanjena. Također, bolest može biti uzrokovana i kontaktom sa kontaminiranim površinama, kao što su javne tuševske kabine, bazeni ili sa drugim osobama koje imaju oboljenje nokata. Oboljenje nokata može biti teško liječiti, ali postoji nekoliko lijekova koji mogu pomoći u suočavanju sa ovom bolešću. Najbolji rezultat se postiže kombinacijom lokalnih i sistemskih lijekova. Lokalni lijekovi su dostupni u obliku otoplina, krema i laka, dok sistemski lijekovi djeluju na cijelo tijelo. Liječenje treba biti dugotrajno i redovito, a pacijent treba biti oprezan da ne prekine terapiju prije nego što mu se nokti potpuno oporave. U teškim slučajevima može biti potrebna kirurška intervencija, koja uključuje uklanjanje zahvaćenog nokta. Nakon završetka terapije, pacijent treba biti oprezan da ne dopusti ponovno oboljenje nokata, što može biti izazvano ponovnim kontaktom sa kontaminiranim površinama ili drugim osobama koje imaju oboljenje nokata.